

Månadens eftis: Fritids´ i Mårtensdal, Vanda

besök: 1 mars 2007

Text och bild: Monica Martens-Seppelin

Fritids´ är öppet vardagar kl. 12.00–16.45 för barn i årskurs 1–6 i Mårtensdals skola. Mårtensdals skola är den enda svenskspråkiga skolan i västra Vanda och i skolan går ca 200 elever i åk 1-6. En av Fritids´ viktigaste uppgifter är förutom att vara ett eftis också att stöda skolspråket svenska i en annars finsk miljö. Fritids´ finns i bottenvåningen på ett höghus bredvid skolan och upprätthålls av Landskapsföreningen Folkhälsan i Nyland. Föreståndare Barby Fellman kallar Fritids´ för en ungdomsgård för yngre ungdomar. *Det skall vara roligt och frivilligt att komma hit!* Förutom eftis ordnas här också program för bl.a. äldre ungdomar och seniorer.

Barnen

För tillfället har Fritids´ ca 60 inskrivna barn som går i åk 1-4. Alla deltar inte varje dag, ca 40 barn per dag brukar vara det vanliga. Trots att eftermiddagsverksamheten är lagstadgad för enbart åk 1 och 2 så tar man emot också alla äldre barn som vill komma till Fritids´. I år går ca 15 av de inskrivna barnen på trean och fyran.

Nina, Jannica, Sonja, Annika, Alisa och Sarah i dynrummet

Personal

Barby Fellman ansvarar för verksamheten och är själen och eldsjälen i Fritids´. Hon grundade eftiset år 1993 efter att ha blivit arbetslös och gått en kurs i att grunda företag inom den sociala branchen. Hon har en utbildning och arbetserfarenhet som sjukskötare med specialisering i psykiatri. Barby drev eftiset som privat företagare ca ett år men sedan ville Folkhälsan ta över den välfungerande och omtyckta verksamheten eftersom Fritids´ grundar sig på samma hälsobefrämjande grundfilosofi som de företräder.

Barby är heltidsanställd ansvarig ledare och ansvarar förutom för eftisverksamheten också för den övriga verksamheten i samma utrymmen. Här ordnas bl.a. också seniorverksamhet på förmiddagarna, ungdomsverksamhet på kvällstid, klubbar, mm.

På Fritids´ jobbar också Barbys dotter Fredrika Fellman varje dag på eftermiddagarna. Fredrika har en examen i Theater for development från England. Förutom Fredrika jobbar här tre timanställda ledare som jobbar några dagar per vecka. Idag jobbar Barby, Fredrika och Tommy Streng, som studerar till idrottsinstruktör på Yrkeshögskolan Sydväst. På torsdagar leder han Tomppa-show för alla som vill efter mellanmålet, kl 15-16 i skolans gymnastiksal. Renata Sgobba och Daniel Kassinen är också studerande som jobbar på Fritids´ ett par dagar i veckan. Daniel Kassinen har själv också gått på Fritids´. Alla ledare drar olika klubbar både för eftisbarnen och också för äldre barn och unga.

Fritids´ samarbetar aktivt förutom med skolan och dagis också med övriga svenska aktörer och organisationer i den lokala närmiljön och i hela Vanda. Kontakten till stadens eftiskoordinator, Lotte Koivulainen, fungerar bra och aktuellt just nu är att staden skaffat I-hjälpmaterial till alla eftisar!

Utrymmen

Barnen kommer själva till Fritids efter skolan eftersom avståndet mellan skolan och Fritids' är kort och vägen är bilfri. Fritids' utrymmen är totalt ca 200 m² som består av en tambur, ett kök, två toaletter, TV-rummet, barbierummet (som också är kansli), dynrummet, ritrummet, blåa rummet och matsalen. Personalen är i det stora hela mycket nöjda med lokaliteterna som möjliggör olika former av sysselsättning. Det negativa är att de många olika rummen gör det svårt att övervaka barnen som är utspridda i alla rum och ibland kan detta skapa "klickbildning" som inte alltid är bra för hela gruppssammanhållningen.

I ritrummet finns olika material att rita, måla och skapa med och där finns också det populära fotbollsspelet. Då fritids hade öppet hus för papporna på farsdag blev det kö till spelet!

Verksamhet

I Fritids' verksamhetsbeskrivning kan man läsa bl.a. följande: På Fritids' kan barnen umgås, leka, spela, rita och ha trevligt tillsammans. Efter en lång arbetsdag i skolan försöker man ge barnen en fritid med verksamhet och vila i enlighet med barnens önskemål.

På Fritids' finns möjligheter att förverkliga sig själv enligt egna behov, grundtanken är att allt är frivilligt och att initiativet tas av barnen. De vuxna finns till hands som servicetrupper och ordningsmän samt dessutom som inspiratörer. Verksamheten aktiverar till lek och rörelse både inne och utomhus för alla åldrar.

Varje månad har Fritids' åtminstone en större "happening" eller fest av vilka spökfesten i oktober och vappenmaskeraden i april är de största. I september ordnas det stora födelsedagskalaset då alla eftisbarns födelsedag firas samtidigt!

Under skollov har Fritids' öppet heldag (8.30–16.30) om det finns behov därtill. Likaså är Fritids' öppet i juni fram till midsommar samt veckan före skolstart.

Fritids' verksamhet utgår från en månadsschema är uppbyggd så att varje månad har ett visst tema som man utgår från när verksamheten för den månaden planeras. Bl.a. före mellanmålet förs också diskussioner kring olika teman. Planen för vårterminen ser ut enligt följande:

Januari: Tobak, alkohol och droger

20. dag Knut, Knyter Knut ut

Februari: vänskap

5.2 Runebergsdagen

Alfons Åberg 30 år

Vänshipsband, snurreband, armband

14.2 Vändagsdisco (Val av Miss och Mr Fritids')

Mars: näring + kostcirkeln

Kattdisko

Valdag

20.3 Berättardag

Restaurangleken!

April: I-hjälp
Påskpyssel, påskresa
Vappenmaskerad

Maj:
10–11.5 Öppet hus för mammor
Skattjakt
16.5 Övernattning

Juni:
SommarFritids 4–21 juni:
Simskola
Sommarfest: mete, tävlingar, våfflor, grilla korv
Vattenkrig
Utfärd

Klubbar

Inom Fritids ordnas också många enskilda klubbar som barnen frivilligt får delta i. En av eftisledarna drar klubbarna av vilka en del sker på Fritids och en del i skolan. Klubbschemat ser ut såhär:

Måndag:	Dagboksklubb (ordverkstad + flickklubb) åk 3
Tisdag:	Konstklubb för åk 4 Dramaklubb för åk 5
Onsdag:	Dramaklubb för åk 3 Fjoff-fuffens för åk 2
Torsdag:	Tomppa-show för alla
Fredag:	Actionfredag för åk 6

Nina, Jannica, Sonja, Annika, Alisa och Sarah leker i dynrummet som är deras favoritplats på Fritids! De tycker det är roligt att komma till Fritids och att få göra olika saker med kompisarna. De håller just nu på att skriva och illustrera egna böcker och jag får också läsa deras nyaste bok högt för dem! De gillar också ritrummet och att spela olika spel.

Kim, Casper och Alex leker i legorummet. De brukar leka med lego ganska mycket men dynrummet är också roligt, och Tomppashow som de har idag!!

I det blåa rummet finns en mängd olika spel att spela och här finns också soffor att bara slappa i! Här spelar Viktor, Robin och Jonte Monopol med Tomppa. Andra favoritspel just nu är Balloonrace, kortspel, Uno och Othello.

Kompisarna Kira och Mia leker i TV-rummet där det också finns ett koronaspel. Ibland får barnen titta på film här. Kira och Mia tycker det är kul på Fritids och det syns på deras glada miner!

Malin och Viktoria leker i Barbierummet. De gillar att komma till Fritid's där de brukar rita och leka alltmöjligen med kompisarna.

Mellanmålet

Mellanmålet idag är rågbröd med leverkorv, saft, äppel och bulla. Mellanmålet köps in och tillreds av personalen på Fritids. Alla barn ska sitta tysta på sina platser och Barby berättar vad som händer idag. Det blir Tomppashow i skolans gymnastiksal och så har Fredrika en tidningsfråga varje dag. Hon frågar något ur dagens Hufvudstadsbladet och den som vill får läsa tidningen och svara på en lapp som sätts i en speciell låda i mellanmålsrummet. Följande dag kollas svaren och den som svarat rätt får ett xylitol-tuggummi som pris! När Barby sagt "var så god" får barnen ta för sig. Barnen sitter lugnt och äter mellanmålet och när man är klar får man stiga upp och tacka.

Vid mellanmålet frågas vem som vill gå på Tomppa-show idag. Det blir 17 barn!

Tomppa-show

Idag är det torsdag och det betyder Tomppa-show, som är en "lek och rörelseklubb" i skolans gymnastiksal på torsdagar kl. 15-16. Här går barnen parvis på led till skolan.

Barnen ställer själva fram banan för "Lavamonster" som de skall leka idag! Lavamonster går ut på att man skall hoppa på olika redskap, mattor och ringar som sätts ut på golvet i hela salen och det är en av deltagarna som är "monster". Den som rör salgolvet eller blir fasttagen av monstret faller ut och skall sätta sig vid sidan. Den som är sist kvar har vunnit!

Här är Lavamonster i full gång! Ledaren Tomppa studerar till idrottsinstruktör på Yrkehögskolan Sydväst och jobbar på Fritids ett par dagar i veckan!

Avgifter och andra fakta

Avgiften för Fritids' är 5 euro/dag. Förstaklassister betalar hel eller halv månadsavgift medan äldre barn betalar per gång. Syskonrabatt finns för äldre barnet som betalar 4 euro/gång. Månadsavgiften (11 dagar och mer) är 100 euro och halv månadsavgift 50 euro. Sommarfritids betalas per vecka (60 euro) eller 150 euro för tre veckor. Anmälningen kan göras i samband med skolanmälan (som var 7.2.2007) eller direkt till Fritids' fram t.o.m. 30.3.2007. Introduktionsdagen är samma som skolans introduktionsdag den 18 april kl. 11.00–12.00.

Mera information om **Fritids'** och verksamheten ges av föreståndare Barby Fellman per telefon (09) 878 34 23 eller e-post: barby.fellman@folkhalsan.fi. Se också www.vantaa.fi och www.folkhalsan.fi

När barnen går tillbaka till Fritid's har det börjat snö!

